

Bruxelles, 28.7.2015
COM(2015) 366 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

privind o strategie a Uniunii Europene pentru regiunea alpină

{SWD(2015) 147 final}

1. INTRODUCERE

Regiunea Alpilor este una dintre cele mai bogate zone din lume și se află printre cele mai dinamice, inovatoare și competitive zone din Europa din punct de vedere economic, cu caracteristici geografice și naturale unice. Această regiune se confruntă însă și cu provocări importante care necesită un răspuns comun:

- globalizarea economică, ce impune teritoriului să se distingă prin competitivitate și inovare;
- tendințele demografice, caracterizate mai ales de efectele combinate ale îmbătrânirii, densității reduse a populației din zonele montane și noilor modele de migrație;
- gradul ridicat de vulnerabilitate față de schimbările climatice și față de efectele previzibile ale acestora asupra mediului, a biodiversității și a condițiilor de trai ale locuitorilor regiunii;
- provocarea energetică legată de gestionarea și satisfacerea cererii în mod sustenabil, sigur și accesibil financiar;
- poziția sa geografică specifică în Europa, ca regiune de tranzit;
- caracterul sezonier pronunțat, în special în unele zone turistice.

De asemenea, persistă diferențe semnificative între diversele zone ale regiunii (de exemplu, între zonele montane și cele subalpine).

Consiliul European din 19/20 decembrie 2013 a invitat Comisia ca, în colaborare cu statele membre, să elaboreze o strategie UE pentru regiunea alpină (EUSALP) până în iunie 2015, bazându-se pe îndelungata experiență în materie de cooperare în această regiune. Strategia va afecta în jur de 80 de milioane de persoane care locuiesc în 48 de regiuni (a se vedea harta anexată) din șapte țări, dintre care cinci sunt state membre ale UE (Austria, Franța, Germania, Italia și Slovenia), iar două sunt țări din afara UE (Liechtenstein și Elveția). Aria geografică propusă pentru a fi cuprinsă în strategia macroregională este deosebit de propice pentru dezvoltarea sustenabilă a regiunii alpine, pentru promovarea creșterii în întreaga Europă și a solidarității între teritoriile montane și cele subalpine.

Strategia va viza următoarele domenii de politică tematice: (1) creșterea economică și inovarea; (2) mobilitatea și conectivitatea și (3) mediul și energia.

Strategia va beneficia de rolul activ al statelor și regiunilor participante, sprijinite de experiența dobândită de un mare număr de structuri de cooperare care funcționează deja în zonă și va continua eforturile deja depuse înainte ca Comisia să înceapă să lucreze la elaborarea strategiei¹.

2. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI

Activitățile pregătitoare prezentate mai sus au contribuit la identificarea unor provocări majore în cazul cărora ar fi util un răspuns la nivel macroregional. Partenerii din cadrul strategiei pot fructifica oportunitățile oferite de dinamismul și competitivitatea economice ale regiunii, de valoarea ridicată a resurselor sale naturale și culturale și de îndelungata tradiție de cooperare a regiunii.

Inovarea și IMM-urile: regiunea se confruntă cu o serie de limitări legate de:

¹ A se vedea introducerea la planul de acțiune.

- cooperarea interalpină în domeniile cercetării și inovării;
- punerea în practică a rezultatelor existente în materie de cercetare și inovare;
- piețele locale fragmentate din punct de vedere spațial;
- disparitățile sociale în materie de inovare;
- posibilitățile de finanțare;
- tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) și serviciile de interes general;
- migrația puternică dinspre zonele rurale din cauza infrastructurii proaste disponibile și
- capitalizarea rezultatelor cercetării aplicate.

Regiunea găzduiește însă și actori-cheie la nivel mondial în domeniul cercetării și inovării, oferind un potențial puternic pentru dezvoltare ulterioară la nivel mondial. Există concentrații semnificative de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) în diverse părți ale regiunii, iar multe dintre ele sunt organizate în clustere, construind o economie teritorială care oferă o bază solidă pentru inovare, fondată pe strategii de specializare inteligentă, și care permite companiilor să devină mai competitive în domenii deosebit de relevante pentru regiune (cum ar fi energia și tehnologiile ecologice, mecatronica și ingineria, chimia și materialele noi, precum și TIC).

Agricultura și silvicultura: Produsele, inclusiv produsele montane și produsele de calitate, precum și serviciile bazate pe agricultură și silvicultură oferă un potențial semnificativ (de exemplu, pentru bioeconomie) de-a lungul întregului lanț valoric (inclusiv, de exemplu, pentru sectorul farmaceutic și cel al construcțiilor din lemn). Ascensiunea de-a lungul lanțului valoric oferă oportunități de colaborare pentru părțile rurale și cele urbane ale regiunii. Fermierii contribuie la gestionarea sustenabilă a terenurilor și furnizează „servicii ecosistemice”.

Turismul: Regiunea este o destinație turistică importantă, în special iarna, însă prezența turiștilor este răspândită inegal pe teritoriul întregii regiuni. Această situație ar putea fi ameliorată cu ajutorul unei abordări concertate în favoarea turismului sustenabil și accesibil, care să implice în special cercetarea și inovarea, IMM-urile și formarea profesională a forței de muncă. Această abordare ar putea contribui la îmbunătățirea distribuției geografice și sezoniere a pieței turistice în regiune, generând, totodată, creștere și locuri de muncă.

Transportul și conectivitatea: Regiunea este o intersecție europeană majoră și, ca zonă de tranzit, este un obstacol în calea rețelei europene de transport. Mai multe coridoare ale rețelei rutiere sunt aproape de saturație și provoacă probleme de sănătate grave (prin poluare fonică și poluare atmosferică). Principalele provocări includ:

- creșterea continuă a volumului traficului;
- absența unor politici armonizate de reglementare a transportului de mărfuri; și
- ponderea mare a transportului rutier de mărfuri.

În plus, deoarece calitatea aerului este proastă în multe zone, ar fi util ca măsurile referitoare la transport să fie armonizate cu planurile regionale de mobilitate durabilă, cu planurile regionale privind calitatea aerului și cu programele naționale de control al poluării atmosferice, în vederea îmbunătățirii coerenței și a sporirii sinergiilor dintre acestea. Accesibilitatea zonelor îndepărtate și care se depopulează este, de asemenea, o provocare în multe zone în care transportul public (în principal căi ferate locale) trebuie modernizat. Trebuie să se ajungă la un echilibru între conectivitate și utilizarea prudentă a terenurilor. Promovarea și facilitarea unor proiecte referitoare la transportul durabil ar putea crea legături între zona alpină centrală și regiunile din jur, spre beneficiul tuturor. De asemenea, e-

conectivitatea (în special cu ajutorul internetului de mare viteză) la scară macroregională ar deschide noi oportunități tehnologice pentru dezvoltarea de servicii și descentralizarea întreprinderilor.

Mediul și patrimoniul cultural: Alpii sunt al doilea cel mai mare rezervor de biodiversitate din Europa – după Marea Mediterană – și unul dintre cele mai importante turnuri de apă din Europa. Patrimoniul cultural și istoric al regiunii este, de asemenea, unul dintre cele mai importante atuuri ale sale. Aceste resurse sunt utilizate la scară largă și există o competiție acerbă pentru terenuri și ape, scopurile avute în vedere fiind numeroase și incluzând producția de energie și utilizarea în gospodărie și în turism, agricultură, silvicultură și industrie. Fără doar și poate, acest lucru este o provocare în ceea ce privește căutarea unor modele de dezvoltare sustenabile și poate afecta ecosistemele. Utilizarea intensivă a terenurilor are un impact negativ asupra mediului, iar scăderea populației în zonele îndepărtate are efecte grave asupra stabilității solurilor, asupra conservării biodiversității și asupra prezervării culturii. Având în vedere impactul schimbărilor climatice asupra rezervelor de apă din Alpi, este necesară intensificarea activităților în acest domeniu.

Schimbările climatice și prevenirea riscurilor: Regiunea este deosebit de vulnerabilă la impacturile adverse ale schimbărilor climatice și se confruntă cu un risc deosebit de ridicat de inundații, alunecări de teren și modificare a resurselor de apă. Turismul, agricultura și silvicultura se numără printre sectoarele cele mai vulnerabile, suferind în mod direct impactul încălzirii globale și al fenomenelor meteorologice extreme. Aceste riscuri ar putea fi reduse cu ajutorul unor politici regionale, naționale și europene mai bine coordonate și prin implementarea precoce a unor acțiuni coordonate la nivel macroregional.

Energia: Schemele de sprijin și politicile regionale, naționale și europene referitoare la barierele nefinanciare în calea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice diferă de la o țară la alta și trebuie mai bine armonizate. Eficiența centralelor hidroelectrice existente ar putea fi sporită și ar putea fi luate în considerare alte surse regenerabile de energie. Eficiența energetică oferă oportunități de investiții tehnologice și de consultanță/inginerie în serviciile cu emisii scăzute de carbon, ajutând regiunea să atingă o poziție de lider în domeniul cercetării și dezvoltării și în cel al surselor regenerabile de energie, prin sporirea măsurilor de protecție împotriva schimbărilor climatice în sprijinul trecerii la tehnologii cu emisii scăzute de carbon. Cooperarea sporită poate contribui la dezvoltarea unor oportunități viitoare pentru această regiune ca spațiu de stocare a energiei pentru a putea răspunde vârfurilor de cerere de energie, precum și la dezvoltarea de instrumente și proceduri pentru stabilirea unui echilibru între interesele legate de producția durabilă de energie și alte funcții legate de utilizarea și protejarea terenurilor.

Aspecte instituționale: Îndelungata tradiție de cooperare a dus la crearea a numeroase structuri care funcționează în această zonă cu diferite sfere de acțiune geografice și tematice și cu diferite sisteme de guvernare. Așadar, ar fi utilă îmbunătățirea coordonării dintre actorii implicați, prin asigurarea coerenței dintre inițiativele existente, eliminarea lacunelor, evitarea dublării și alinierea finanțării, inclusiv a instrumentelor financiare. Această abordare ar trebui să încurajeze participării să depășească granițele naționale și barierele sectoriale și culturale, reducând împărțirea pe compartimente a politicilor sectoriale, a diversilor actori și a diferitelor niveluri de guvernare.

3. RĂSPUNS: UN PLAN DE ACȚIUNE

Strategiile macroregionale pot aborda aceste provocări și oportunități, oferind un cadru pentru acțiuni colective sau combinate și punând laolaltă acțiuni regionale și actori regionali pentru a crea o valoare adăugată mai ridicată. În raportul său privind valoarea adăugată a strategiilor macroregionale², Comisia a recomandat ca noile strategii macroregionale să se concentreze asupra unui număr limitat de obiective clar definite, care corespund necesităților strategice specifice ale macroregiunii de intensificare a cooperării și de cooperare la nivel înalt. Această abordare ar trebui utilizată doar când implicarea UE este adecvată, iar politicile transversale existente ale UE pot fi consolidate.

Pentru a realiza acest lucru, va fi pus în aplicare un plan de acțiune continuu care însoțește comunicarea (și care va face obiectul unor actualizări și revizuiți dacă va fi oportun). Planul este structurat în jurul a trei obiective tematice interdependente care se vizează să ofere:

1. acces echitabil la oportunitățile de angajare, pe baza competitivității ridicate a regiunii;
2. accesibilitate internă și externă sustenabilă;
3. un cadru de mediu mai favorabil incluziunii și soluții fiabile pentru energie din surse regenerabile pentru viitor.

Și un obiectiv transversal, de a construi:

4. un model de guvernare macroregională robust pentru ca regiunea să-și amelioreze cooperarea și coordonarea acțiunilor.

În cadrul fiecărui obiectiv au fost identificate mai multe acțiuni în sprijinul obiectivelor de politică ale UE, inclusiv al celor cu o dimensiune teritorială.

Obiectivele și acțiunile pentru fiecare domeniu de politică sunt prezentate în cele ce urmează³.

3.1. Acces echitabil la oportunitățile de angajare, pe baza competitivității ridicate a regiunii

Acest obiectiv vizează îmbunătățirea competitivității, a prosperității și a coeziunii regiunii alpine.

Principalele acțiuni sunt:

(1) Acțiunea 1: Dezvoltarea unui ecosistem eficace pentru cercetare și inovare

Unele dintre statele și regiunile din zonă înregistrează niveluri ridicate de inovare în tabloul de bord al Uniunii cercetării și inovării, iar majoritatea lor au dezvoltat strategii de specializare inteligentă. Această situație este un bun punct de pornire pentru dezvoltarea unui sistem care să se concentreze asupra unor aspecte tematice deosebit de relevante pentru regiune (cum ar fi agricultura și silvicultura, turismul etc.) și să îmbine atuuri complementare.

(2) Acțiunea 2: Creșterea potențialului economic al unor sectoare strategice

IMM-urile sunt o parte importantă a economiei și a pieței forței de muncă din regiunea alpină.

² COM(2013) 468 final din 27.6.2013.

³ Acțiunile și obiectivele sunt prezentate mai detaliat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește comunicarea.

Este necesară o muncă neîntreruptă pentru adaptarea la condițiile-cadru în schimbare, pentru păstrarea caracterului inovator și pentru menținerea unui avantaj competitiv prin garantarea dezvoltării durabile. Produsele și serviciile bazate pe sectoarele agricol și forestier, de-a lungul întregului lanț valoric, precum și crearea unor noi lanțuri valorice în sectorul bioeconomiei și al bioproduselor, sectorul turistic, sectorul energiei, al sănătății și al înaltei tehnologii sunt sectoare strategice specifice regiunii alpine în care IMM-urile pot deveni mai competitive și mai sustenabile.

(3) Acțiunea 3: Îmbunătățirea gradului de adecvare a pieței muncii, a educației și a formării profesionale în sectoarele strategice

În comparație cu restul Europei, regiunea alpină are o piață a muncii favorabilă, cu rate ridicate de ocupare a forței de muncă în multe zone. Totuși, strategia ar putea ajuta părți mari ale regiunii să-și îmbunătățească accesul la personal calificat cu competențele potrivite și să facă față exodului de creiere din zonele îndepărtate care suferă din cauza depopulării. De asemenea, strategia ar putea să îmbunătățească accesul tinerilor la oportunitățile de angajare. Aceste beneficii depind de menținerea liberei circulații a persoanelor.

3.2. Accesibilitate internă și externă sustenabilă

Acest obiectiv vizează să îmbunătățească sustenabilitatea conectivității transporturilor în interiorul regiunii și cu restul Europei. Pentru dezvoltarea regiunii sunt necesare rețele de transport și în bandă largă interconectate și sustenabile. O mai bună cooperare poate reduce blocajele și poate completa rețelele de infrastructură și cadrele de reglementare. Monitorizarea coordonată a traficului și a transportului multimodal poate spori competitivitatea și poate îmbunătăți nivelul de trai al oamenilor din zonă.

Principalele acțiuni sunt:

(1) Acțiunea 4: Promovarea intermodalității și a interoperabilității transportului de pasageri și de mărfuri

Obiectivul principal referitor la reducerea impactului de mediu al transporturilor în întreaga regiune alpină trebuie îmbinat cu o bună conectivitate la nivel local, pentru a se asigura dezvoltarea economică și demografică echilibrată a întregii regiuni. În plus față de facilitarea îndeplinirii obiectivelor rețelei transeuropene de transport și a obiectivelor unor proiecte similare pentru mutarea traficului de pe șosele pe căile ferate, sunt cruciale și măsurile complementare menite a garanta că legăturile rețelei transeuropene de transport (inclusiv legăturile transfrontaliere) sunt, de asemenea, benefice pentru regiune.

(2) Acțiunea 5: Conectarea electronică a persoanelor și promovarea accesibilității serviciilor publice

Regiunea alpină este caracterizată de prezența unor comunități mici în zone îndepărtate, unde lipsa investițiilor în banda largă terestră a avut un efect dăunător asupra serviciilor furnizate, determinând o depopulare și mai accentuată a acestor zone. Tehnologia oferă soluții, cum ar fi conexiunile în bandă largă prin satelit, însă, pentru a fi eficiente, aceste soluții trebuie implementate pe o scară suficient de largă.

3.3. Un cadru de mediu mai favorabil incluziunii și soluții fiabile pentru energie din surse regenerabile pentru viitor

Per ansamblu, acest obiectiv urmărește:

- să conserve patrimoniul de mediu al Alpilor;
- să ajute regiunea să beneficieze de resursele sale în diverse moduri, inclusiv în scop energetic; și
- să facă față modificărilor pe care se preconizează că le vor antrena schimbările climatice, inclusiv să prevină riscuri naturale majore.

Principalele acțiuni sunt:

(1) Acțiunea 6: Conservarea și valorificarea resurselor naturale, inclusiv a apei, și a resurselor culturale

Mediul regiunii alpine este extrem de vulnerabil la efectele schimbărilor climatice. Resursele trebuie utilizate proporționat. Această acțiune are două scopuri principale:

- consolidarea resurselor naturale și culturale ale regiunii alpine ca patrimoniu care poate garanta zonei un nivel de trai ridicat; și
- asigurarea utilizării mai eficiente a resurselor naturale și culturale existente.

(2) Acțiunea 7: Dezvoltarea unei conectivități ecologice pe întregul teritoriu EUSALP

Integritatea și funcționarea ecosistemelor, inclusiv conservarea biodiversității și furnizarea de servicii ecosistemice, depind în mare parte de existența unei conectivități ecologice eficiente. În prezent, sunt foarte puțin promovate coridoarele ecologice și infrastructura verde, inclusiv în zonele neprotejate.

(3) Acțiunea 8: Îmbunătățirea gestionării riscurilor și mai buna gestionare a schimbărilor climatice, inclusiv prevenirea riscurilor naturale majore

Dată fiind conformația ei geomorfologică, regiunea alpină este extrem de vulnerabilă la dezastre ecologice și la schimbările climatice. În ceea ce privește dezastrele ecologice, această acțiune se va concentra asupra efectuării unei evaluări adecvate și cuprinzătoare a riscurilor și asupra implementării unei politici de gestionare a riscurilor de dezastre la nivel regional. În domeniul schimbărilor climatice, acțiunea se va concentra asupra efectuării unei evaluări cuprinzătoare a vulnerabilităților sectoarelor și sistemelor care riscă să fie afectate de schimbările climatice și asupra dezvoltării unei strategii regionale privind adaptarea la schimbările climatice.

(4) Acțiunea 9: Transformarea teritoriului într-o regiune model din punctul de vedere al eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile

Această acțiune se concentrează asupra promovării eficienței energetice și a producției și utilizării energiei din surse regenerabile în regiunea alpină, în conformitate cu cadrul UE privind eficiența energetică și cu pachetul referitor la Uniunea energiei. În regiune, politica energetică se concentrează asupra eficienței energetice în sectorul public și în cel privat. În special în sectorul locuințelor s-ar putea realiza o reducere semnificativă a consumului de energie. Regiunea alpină are un potențial substanțial de producție de energie din surse regenerabile, care ar trebui dezvoltat în mod echilibrat, ținând seama atât de aspectele ecologice, economice și legate de utilizarea terenurilor, cât și de compromisurile sociale.

3.4. Un model de guvernanta macroregionala robust in regiune (pentru ameliorarea cooperării și a coordonării acțiunilor)

Implementarea strategiei necesita:

- instituirea unui model de guvernanta eficient care sa-i implice pe toti actorii care iau parte la implementare si consolidarea cooperării și a coordonării dintre celelalte institutii și parti interesate relevante⁴ din regiune precum și
- schimbarea procesului de luare a deciziilor, evitarea guvernantei fragmentate, intensificarea schimburilor de cunostinte și a coordonării, atat dintre diferitele niveluri ale guvernării, cat și dintre organizatiile guvernamentale locale aflate la același nivel.

Experienta dobandita pana in prezent in cadrul strategiilor macroregionale arata ca, pentru punerea in aplicare in mod eficient, este esential sa existe mecanisme de guvernanta simplificate. De asemenea, experienta arata ca sistemele de guvernanta transfrontaliere eficiente sunt complexe, iar procesul de instituire a acestora este, inevitabil, treptat. Raportul Comisiei privind guvernanta din mai 2014⁵ identifica trei cerinte principale: o conducere politica puternica, un proces de luare a deciziilor eficace și o buna organizare.

De asemenea, pentru o buna guvernanta este important ca rolurile sa fie clar definite intr-un stadiu incipient: cum și de catre cine va fi implementata strategia și cum și de catre cine vor fi inițiate și finantate actiunile comune. Guvernanta trebuie sa aiba nu doar o dimensiune politica, ci și o dimensiune operationala, cu ministere de resort și organisme de implementare și de urmarire a obiectivelor strategice comune. Strategia nu vizeaza inlocuirea structurilor existente, ci garantarea faptului ca o coordonare mai buna și o cooperare sporita dau rezultate mai bune.

Temeiul sistemului de guvernanta al strategiei este stabilit in Declaratia de la Milano a statelor și regiunilor alpine, in conformitate cu Rezolutia politica de la Grenoble, in Raportul Comisiei privind guvernanta strategiilor macroregionale⁶ și in Concluziile Consiliului din 21 octombrie 2014. Acest sistem are trei niveluri interconectate: (1) conducerea și asumarea responsabilitatii politice; (2) coordonarea și (3) implementarea. La fiecare nivel, diferiti actori din statele și regiunile participante iau parte la o adunare generala, intr-un comitet executiv și in organisme de implementare.

Comisia va actiona ca facilitator independent și va participa activ la coordonarea generala a strategiei, insa succesul strategiei va depinde de angajamentul puternic și de durata al principalelor parti interesate și al principalilor parteneri. Planul de actiune aferent strategiei ofera mai multe detalii referitoare la principalele principii directe ale mecanismelor de guvernanta ale strategiei.

4. FINANȚAREA

Deoarece nu are o finantare proprie, strategia va fi implementata mai ales prin mobilizarea și alinierarea unor finantari existente la nivelul UE și la nivel national relevante pentru obiectivele și actiunile strategiei. Statele și regiunile vizate de strategie ar trebui sa se angajeze sa utilizeze aceasta finantare pentru a implementa planul de actiune. In special, programele

⁴ A se vedea PE — Departamentul Tematic B: Politici structurale și de coeziune: Noul rol al macroregiunilor in cadrul cooperării teritoriale europene, PE 540.349 (ianuarie 2015).

⁵ Raportul Comisiei privind guvernanta strategiilor macroregionale, COM(2014) 284 din 20 mai 2014.

⁶ COM(2014) 284 final, adoptat la 20 mai 2014.

specifice pentru fiecare țară în parte, transfrontaliere și transnaționale relevante finanțate din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru perioada 2014-2020 pot furniza resurse semnificative și o amplă gamă de instrumente și opțiuni tehnice în sprijinul strategiei. Programul transnațional „Spațiul alpin” va furniza sprijin financiar pentru dezvoltarea mecanismelor de guvernare ale strategiei.

Deoarece abordarea politicii de coeziune se bazează pe țări și pe regiuni, există riscul ca zonele de graniță să fie afectate de:

- 1) fragmentarea eforturilor (sunt construite părți ale infrastructurii, dar acestea nu aduc beneficii maxime pentru că lipsesc alte secțiuni);
- 2) suprasaturarea investițiilor (de exemplu, în aeroporturi);
- 3) sinergiile insuficiente între activități similare și
- 4) lipsa concentrării asupra problemelor transfrontaliere (de exemplu, poluarea atmosferică).

Așadar, strategia ar trebui să se concentreze asupra unor acțiuni de identificare a priorităților supranaționale atunci când se aleg proiectele de investiții care ar putea beneficia de o programare comună și de o coordonare transfrontalieră în regiune.

Sunt disponibile și alte fonduri UE și instrumente relevante pentru obiectivele strategiei și ar putea fi căutate sinergii și complementarități cu finanțarea din fondurile ESI, în special cu:

- Orizont 2020 (pentru toate obiectivele);
- programul COSME (pentru obiectivul 1);
- Mecanismul pentru interconectarea Europei (pentru obiectivul 2) și
- programul LIFE (pentru obiectivul 3).

Sunt disponibile și alte fonduri, în special din Fondul european pentru investiții strategice, de la Banca Europeană de Investiții și alte instituții financiare internaționale. În plus, vor fi mobilizate, de asemenea, resurse bugetare naționale și regionale, în special în țările din afara UE care sunt vizate de strategie, deoarece aceste țări nu primesc finanțare din partea UE.

Aceste fonduri și instrumente ar trebui să creeze un efect de pârghie important și să atragă finanțare din partea investitorilor privați. Strategia trebuie să valorifice și activitatea realizată prin intermediul celorlalte strategii macroregionale pentru finanțare inovatoare.

5. RAPORTARE ȘI EVALUARE

Deoarece nu beneficiază de finanțare proprie, strategiile pot doar să influențeze politicile și modul în care sunt implementate acestea. Pentru a se putea vedea efectele schimbărilor generate de implementarea prezentei strategii, pot fi utilizați indicatori de două tipuri:

- **indicatori de rezultat**, pentru a măsura cooperarea și, în special, schimbările modalităților de conlucrare ale partenerilor, de exemplu politici/instrumente naționale și UE mai bine coordonate în întreaga regiune;
- **indicatori de politică**, pentru a surprinde aspectele de politică și, mai ales, schimbările de guvernare, ale aspectelor socioeconomice și ale situației mediului în regiunea alpină (schimbări datorate unei cooperări mai intense).

Pentru a se verifica dacă implementarea strategiei decurge conform planului și pentru a se evalua măsura în care strategia își îndeplinește obiectivele, va fi necesar un sistem de monitorizare și evaluare puternic. Aceasta va fi una dintre primele sarcini ale partenerilor din cadrul strategiei, care vor primi sprijin din partea Comisiei Europene, a experților externi și a

programului „Spațiul alpin”, după caz. Sistemul se va baza pe un set de indicatori regionali care vor fi colectați, validați și comunicați de Eurostat.

Evaluarea se va baza pe activitatea coordonatorilor obiectivi și a liderilor grupurilor de acțiune, care vor trebui să prezinte rapoarte referitoare la progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea țintelor convenite.

Deși indicatorul de bază al succesului este punerea în aplicare a planului de acțiune, trebuie dezvoltată urgent și indicatori mai preciși. Aceștia ar trebui să poată înregistra schimbările pe care se preconizează că le va declanșa strategia.

Statele și regiunile vizate de strategie vor organiza un forum anual pentru evaluarea rezultatelor, consultări privind acțiunile revizuite și, după caz, pregătirea de noi abordări.

6. LEGĂTURILE CU POLITICILE UE

Fără să necesite modificări ale legislației UE, prezenta strategie are drept obiectiv consolidarea politicilor UE importante pentru regiune⁷. Strategia sprijină respectarea în mai mare măsură a obligațiilor legale ale UE, abordând lacunele și dificultățile practice care conduc la întârzieri, în special în legătură cu piața unică și cu mediul⁸. Strategia pune accentul pe o abordare integrată, care reunește diferite domenii de politică pentru a asigura o punere în aplicare a politicilor UE coerentă din punct de vedere teritorial. Astfel, se evidențiază legăturile dintre politicile și programele UE, inclusiv strategiile UE privind piața unică digitală⁹, biodiversitatea¹⁰ și silvicultura¹¹ și adaptarea la schimbările climatice¹² și programele-cadru ale UE pentru cercetare și dezvoltare și programele de dezvoltare rurală. Implementarea strategiei va trebui coordonată cu eforturile de implementare a strategiilor pentru regiunile învecinate: Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării și strategia UE pentru regiunea adriatico-ionică. În acest context, programul INTERACT poate avea un rol esențial. De asemenea, vor fi căutate sinergii cu alte organisme interguvernamentale care au aceeași extindere geografică și același domeniu ca strategia.

7. CARE VOR FI BENEFICIILE STRATEGIEI PENTRU POPULAȚIE?

Obiectivele strategiei au fost alese pentru a determina schimbări în ceea ce privește prosperitatea economică și bunăstarea oamenilor și a organizațiilor din regiunea alpină:

- **Oameni** Impactul pe termen lung asupra oamenilor din regiune este clar: Un cadru de mediu mai sănătos și mai bine conservat, grație politicilor gândite mai în profunzime și mai bine coordonate, care vizează dezvoltarea unor soluții comune sustenabile privind transportul, energia și patrimoniul natural și cultural. De asemenea, se preconizează că aceste politici vor crea mai multe oportunități de angajare în regiune, în special legate de conexiunile de transport îmbunătățite, care le vor permite

⁷ Precum politica UE privind gestionarea riscurilor în caz de dezastre, rețelele transeuropene (de transport și de energie), viitoarele comunități în domeniul transporturilor, al doilea pilon din cadrul politicii agricole comune etc.

⁸ În special Directivele privind păsările și habitatele, Directiva-cadru privind apa, Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”, Directivele privind nitrații, calitatea aerului înconjurător, plafoanele naționale de emisie și Directiva-cadru privind deșeurile.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_ro.htm.

¹⁰ COM/(2011)244 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0244&from=ro>).

¹¹ COM/(2013) 659 (http://ec.europa.eu/agriculture/forest/strategy/index_en.htm).

¹² COM/(2013)216.

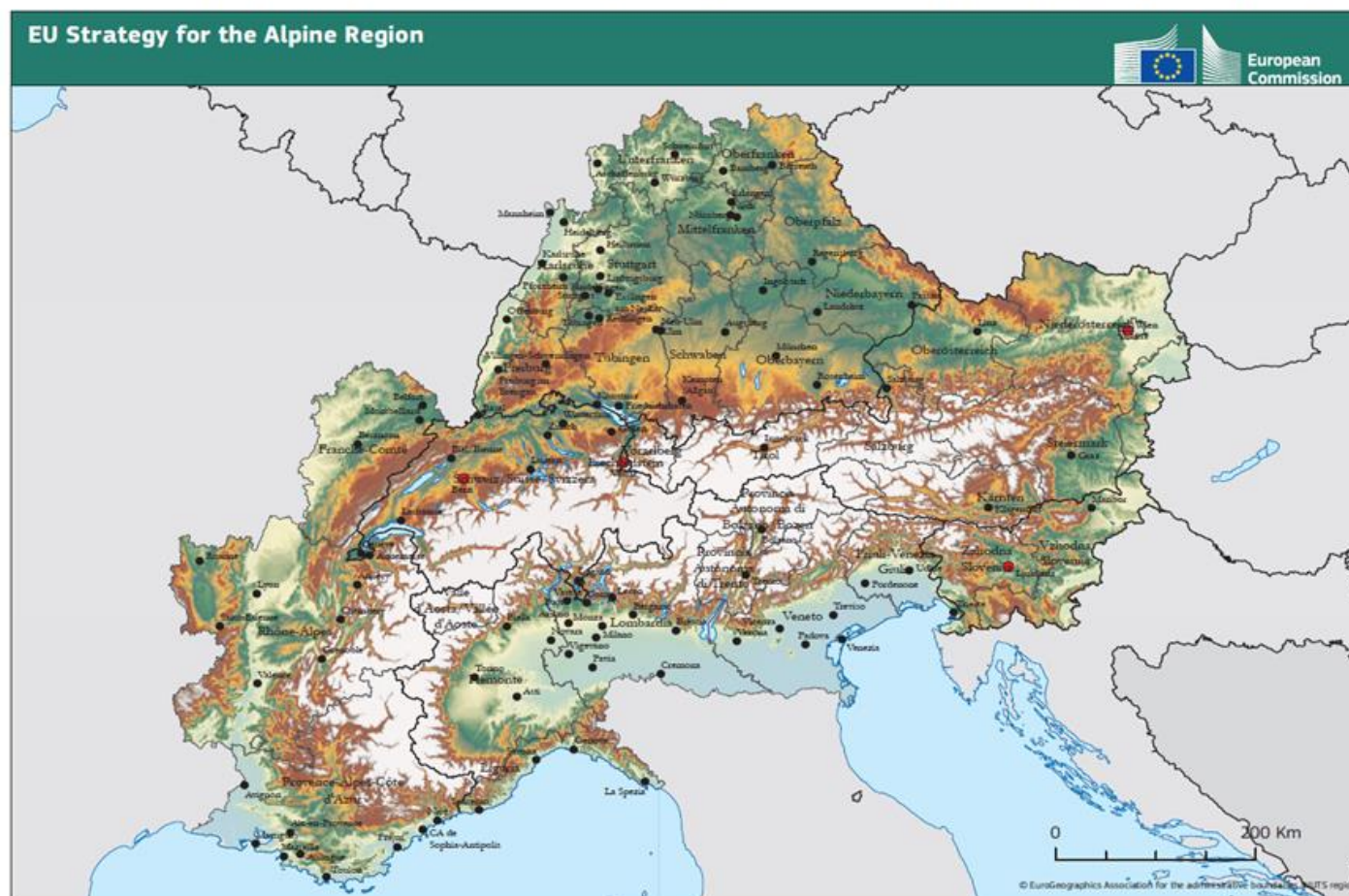
oamenilor să rămână sau să se întoarcă în zonele îndepărtate. Aceste avantaje rezultă din beneficiile liberei circulații a persoanelor.

- **Instituțiile și organizațiile din sectorul public** (inclusiv instituțiile academice/de cercetare). Aceste organizații se angajează într-un proces de cooperare puternică, deși complexă, indicând astfel intenția lor de a-și îmbunătăți eficiența în ceea ce privește implementarea în mod mai cooperant a politicilor și a acțiunilor (inclusiv făcând economii prin luarea unor decizii în mai bună cunoștință de cauză și mai bine coordonate).
- **Sectorul economic/antreprenorial** Acest sector se va bucura de aceleași beneficii ca populația în general, însă va beneficia, totodată, de un mediu economic mai dinamic, bazat pe dezvoltarea unor activități suplimentare în domenii încă neexplorate, și în care cooperarea clar orientată cu alți parteneri din regiune (centre de cercetare asociate, organisme de învățământ și formare, clustere etc.) va duce, probabil, la o îmbunătățire semnificativă a productivității și poziționării întreprinderilor din sectorul privat din regiune.
- **Organizațiile societății civile** legate de domeniile de politică. Noul model de guvernare, care s-a aflat la baza unei ample consultări la momentul elaborării strategiei, va fi perpetuat în etapa de implementare a strategiei și va spori gradul de asumare a acțiunilor și a proiectelor care sprijină obiectivele strategiei.

Oferind un cadru general, sustenabil și pe termen lung pentru coordonarea politicilor, intensificând cooperarea teritorială și implementând acțiuni pentru îndeplinirea obiectivelor convenite, strategia va transforma regiunea într-un loc mai bun în care oamenii să trăiască, să muncească și să se bucure de viață și va pregăti regiunea pentru provocările și oportunitățile secolului al XXI-lea.

Prin urmare, Comisia invită Consiliul să aprobe prezenta comunicare. Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European sunt, de asemenea, invitate să examineze prezentul document.

Annex : Map of the EU Strategy for the Alpine Region with 7 States and 48 regions participatingⁱ

ⁱ AUSTRIA (Burgenland, Kärnten, Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Tirol, Vorarlberg, Wien), FRANCE (PACA, Rhone Alpes, Franche-Comté) GERMANY (Baden-Württemberg, Bayern) ITALY (Lombardia, Liguria, Friuli Venezia Giulia, Veneto, Provincia Autonoma di Bolzano, Provincia Autonoma di Trento, Valle d'Aosta, Piemonte), SWITZERLAND (Aargau, Appenzell Ausserrhoden, Appenzell Innerrhoden, Basel-Landschaft, Basel-Stadt, Bern/Berne, Fribourg, Genève, Glarus, Graubünden/Grigioni, Jura, Luzern, Neuchâtel, Nidwalden, Obwalden, Schaffhausen, Schwyz, Solothurn, St. Gallen, Thurgau, Ticino, Uri, Valais/Wallis, Vaud, Zug, Zürich).